

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH” broj 95/12), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH” broj 96/13), a u skladu sa članom 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH”, broj: 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2012. GODINU I POSTIZBORNOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA – LOKALNI IZBORI 2012. **HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE BOSNE I HERCEGOVINE**

Broj: 03-07-6-673/13
Sarajevo, 21. jul 2014. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE	5
Predmet revizije.....	5
Cilj revizije.....	5
Obim revizije.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	6
5.1. NALAZI.....	6
5.2. PREPORUKE.....	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) je izvršila reviziju finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice BiH za 2012. godinu i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u oktobru 2012. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj: 22/00, 102/09 i 54/10), koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine, Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj: 95/12), koji je na snazi od 05.12.2012. godine i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo izvršili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garanciju da je stranka postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Revizijom smo utvrdili da Hrvatska demokratska zajednica BiH u izvještajnom periodu nije postupila u skladu sa odredbama člana 8. stav (1) i člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaj ukazuje da je Hrvatska demokratska zajednica BiH u 2012. godini postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) je izvršila reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine za 2012. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u oktobru 2012. godine.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2012. godinu Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je iskazala prihod u iznosu od 2.138.757,63 KM,¹ što je iskazano u narednoj tabeli:

Red.br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u ukupnom prihodu %
1	Članarina	47.952,22	2,24%
2	Prilozi fizičkih lica	325.128,80	15,21%
3	Prilozi pravnih lica	59.160,00	2,78%
4	Prihodi od imovine	49.777,55	2,33%
5	Prihodi od pr.lica	0,00	0,00%
6	Prihodi od poklona	13.845,27	0,21%
7	Prihodi iz budžeta	1.638.903,15	76,61%
8	Ostali prihodi	3.990,64	0,62%
	Ukupni prihodi:	2.138.757,63	100,00%

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je ostvarila rashode u iznosu od 2.213.923,37 KM.²

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine. Skraćeni naziv stranke je HDZ BiH.

Stranka je upisana u registar Višeg suda u Sarajevu dana 06.09.1990. godine, broj upisa R-I-23/90. Dana 03.09.2001. godine izvršena je registracija u Županijskom sudu u Mostaru, broj upisa R-1/2001, te u Općinskom sudu u Mostaru dana 01.10.2009. godine, broj upisa R/1-09.

Sjedište političke stranke je u Mostaru, ulica Kneza Domagoja bb.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Dragan Čović, predsjednik.

Ovlašteno lice za podnošenje finansijskih izvještaja za 2012. godinu je Marica Jurić.

¹ Podaci iz izmjenjenih obrazaca prihoda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu, koji su dostavljeni dana 17.07.2014. godine.

² Podaci iz izmjenjenih obrazaca rashoda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu, koji su dostavljeni dana 17.07.2014. godine.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu, organizacionu strukturu Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine čine:

- Središnji ured HDZ BiH Mostar,
- 9 županijskih/kantonálnih odbora,
- 61 općinski odbor,
- Gradski odbor Mostar i
- Zajednica žena HDZ "Kraljica Katarina Kosača".

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnji finansijski izvještaj Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine za 2012. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u oktobru 2012. godine i to sljedećih organizacionih dijelova političke stranke:

- Središnji ured HDZ BiH Mostar,
- ŽO HDZ BiH Središnja Bosna – Busovača,
- Općinski odbor HDZ BiH Grude i
- Općinski odbor HDZ BiH Široki Brijeg.

Cilj revizije je da se na osnovu provedenih revizijskih procedura pribave revizijski dokazi, koji će revizoru omogućiti da izrazi mišljenje o tome da li je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj: 22/00, 102/09 i 54/10), koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine, Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj: 95/12), koji je na snazi od 05.12.2012. godine i članom 15.10 Izbornog zakona BiH.

Obim revizije finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih lica, prihode iz budžeta, ostale prihode i troškove izborne kampanje.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka obavila je reviziju i pregled finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine u periodu od 2004. do 2011. godine, nakon čega su izdati izvještaji o reviziji, odnosno izvještaji o pregledu sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama stranci.

Nakon izvršene revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci da obezbijedi odgovarajuću dokumentaciju (račune) za usluge pružene stranci, da u finansijskom izvještaju prijavljuje sve priloge fizičkih lica iznad 100 KM i da se ne finansira iz izvora koji su zabranjeni zakonom.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2012. godinu, utvrđeno je da Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije ispoštovala ranije date preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

a) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je postupila suprotno odredbama člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine.³

Revizijom je utvrđeno da su odbori Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine koristili poslovne prostorije u vlasništvu općina bez naknade ili po povoljnijim uslovima, čime su prekršili odredbe člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine.

- Općinski odbor HDZBiH Tuzla je na osnovu Ugovora o dodjeli na korištenje kancelarijskog prostora, koristio prostorije Općine Tuzla, u ul. Kojšino brdo 7, površine 99,44 m², uz mjesečnu zakupninu od 1,00 KM/ m².
Korištenjem poslovnog prostora po cijeni koja je ispod tržišne cijene, Hrvatska demokratska zajednica BiH je ostvarila prihod po osnovu nenovčane donacije Općine Tuzla.
- Prema podacima koje je dostavila Općina Fojnica⁴, Općinski odbor HDZBiH Fojnica koristi, bez naknade, prostorije Općine Fojnica, površine 22,83 m².
- Prema Rješenju Općine Vareš⁵, Općinski odbor HDZBiH Vareš koristi, bez naknade, prostorije ove općine, površine 350 m².
Naime, prema Rješenju „općina daje OO HDZBiH Vareš u posjed dom SSRN zvani „Soca“, koji se nalazi u ulici Matije Gubca bb, u posjed bez naknade, s tim da prestankom postojanja građansko političke stranke data nekretnina ponovo postaje vlasništvo općine“.

b) Politička stranka je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine.

(1) Revizijom je utvrđeno da je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine u svojim poslovnim knjigama evidentirala prihode i rashode u manjem iznosu od ostvarenih i obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH” broj 61/06)- u daljem tekstu: Pravilnik.

Takođe je utvrđeno da stranka nije u skladu sa poreskim propisima, obračunala i platila porez na dohodak i pripadajuće doprinose na sredstva isplaćena fizičkim licima, niti je troškove i obaveze po osnovu poreza i doprinosa evidentirala u poslovnim knjigama i

³ U skladu sa odredbom iz člana 8. stav (1) tada tada važećeg Zakona o finansiranju, državni, entitetski i kantonalni organi, organi Brčko Distrikta BiH, organi opštinskih i mjesnih zajednica, javne institucije, javna preduzeća, humanitarne organizacije, anonimni donatori, vjerske zajednice, kao i pravna lica u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% ne mogu da finansiraju političke stranke.

⁴ Akt Općine Fojnica broj: 03-31-510/13 od 29.04.2013.godine

⁵ Rješenje Općine Vareš broj 02-412/00 od 25.05.2000. godine.

godišnjem finansijskom izvještaju stranke, čime su prekršene odredbe člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine.

- Stranka je izvršila plaćanje računa za mobilne telefone fizičkih lica u iznosu od 524,94 KM za Kantonalni/Županijski odbor HDZ BiH Središnja Bosna – Busovača.
Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da su navedena sredstva isplaćena na osnovu računa za mobilni telefon koji ne glase na stranku već na fizička lica.
- Takođe je utvrđeno da je Općinski odbor HDZ BiH Široki Brijeg iskazao troškove za upotrebu osobnog vozila u iznosu od 6.941,71 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da su navedeni troškovi kao i dio troškova reprezentacije evidentirani na osnovu putnog naloga i računa u prilogu. Isplate su izvršene fizičkim licima koja nisu zaposlena u navedenom općinskom odboru.

Obzirom da su isplate za telefon izvršene na osnovu računa koji glase na fizička lica, te u Općinskom odboru Široki Brijeg licima koja nisu zaposlena, na navedene isplate koje imaju karakter ličnih primanja, stranka je imala obavezu da obračuna i plati pripadajuće poreze i doprinose i iste evidentira u svojim poslovnim knjigama.

- (2) Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka evidentirala prihod koji je ostvarila po osnovu izdavanja prostora za postavljanje bankomata, i to samo naplaćeni iznos od 600,00 KM, dok prema Ugovoru o zakupu prihodi po ovom osnovu za 2012. godinu iznosi 2.400,00 KM.
- (3) Stranka je u obrascu 4 (Ukupni troškovi) i 4-1 (Režijsko-administrativni i ostali troškovi) finansijskog izvještaja iskazala troškove u manjem iznosu za 775,00 KM, što ukazuje na činjenicu da stranka u trenutku plaćanja evidentira troškove. Neiskazivanjem troškova stranka je prekršila odredbe člana 20. i člana 21. Pravilnika.

Stranka je iskazala troškove zakupa za Općinski odbor Hrvatske demokratske zajednice BiH Zenica u iznosu od 155,00 KM, odnosno manje troškove za 775,00 KM.

Prema Ugovoru o zakupu sa HKD „Napredak“ cijena mjesečnog zakupa je 155,00 KM, s tim da ova stranka plaća 50% od ove cijene, što za 12 mjeseci iznosi 930,00 KM.

Troškovi izborne kampanje

Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je iskazala troškove izborne kampanje u skladu sa odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, odnosno u okviru zakonom utvrđenog limita.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁶ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH.

U svrhu izborne kampanje Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je iskazala troškove u iznosu od 441.652,55 KM, dok je prema podacima Centralne izborne komisije BiH, na osnovu broja birača, mogla potrošiti 674.856,95 KM.

---

⁶ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Hrvatskoj demokratskoj zajednici Bosne i Hercegovine da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da se ne finansira iz izvora koji su političkim strankama zabranjeni Zakonom o finansiranju političkih stranaka i*
- *da vodi evidencije o svojim prihodima i rashodima i da finansijske izvještaje podnosi u formi koju je odobrila Centralna izborna komisija BiH.*

Takođe, se preporučuje:

- *da poštuje i druge propise, prevashodno poreske, iz kojih proističu dodatne obaveze i troškovi, koje politička stranka treba izmirivati i evidentirati u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju koji podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH,*
- *da prihode i rashode priznaje u momentu njihovog nastanka, a ne u trenutku naplate ili plaćanja i*
- *da ne vrši isplate na osnovu nevalidnih dokumenata⁷.*

KOMENTAR

Hrvatska demokratska zajednica BiH je u ostavljenom roku dostavila primjedbe po Preliminarnom izvještaju o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu i postizbornog finansijskog izvještaj - Lokalni izbori 2012., koji joj je dostavljen 08. jula 2014. godine. Uz Primjedbe stranka je dostavila dokaz o povratu sredstava UniCredit banci u iznosu od 600,00 KM, čime je postupila u skladu sa preporukama Službe za reviziju. Stranka je, takođe, dostavila relevantne dokaze koje je Služba za reviziju uvažila i u tom dijelu korigovala nalaze revizije.

Zahvaljujemo se ovlaštenoj osobi za finansijske izvještaje i zaposlenima u Središnjici Hrvatske demokratske zajednice BiH na dobroj i korektnoj saradnji tokom obavljanja revizije finansijskog izvještaja.

Šef odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

Revizor

Veliborka Kenjić

Pomoćnik revizora

Anela Burdžović-Kapić

Šef Službe za reviziju

mr.sc. Hasida Gušić

---

⁷ Općinski odbor HDZ BiH Široki Brijeg je isplatio za ugostiteljske usluge u iznos od 300,00 KM, SUR „Pod Brijegom“, na osnovu nevalidnog „nota“ računa i bez fiskalnog računa.